

УДК 769.2

lilya_b2004@mail.ru

*Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
Харків*

О. Б. Бережна

РОЗРОБКА КЛАСИФІКАЦІЇ ДИТЯЧИХ ЖУРНАЛІВ ЗА ТИПОМ ДИЗАЙНУ

Форма дитячого журналу, його зовнішній вигляд, привабливість, зручність та комфортність сприйняття складових частин і елементів в першу чергу привертають інтерес до нього. Професійне і естетичне оформлення журналу сприяє розумінню дитиною змісту надрукованих матеріалів, полегшує їх сприйняття, керує її увагою. Тематична різнобарвність, яскравість та виразність зовнішнього оформлення приваблюють як дітей, так і їх батьків.

Дитячий журнал – самостійний тип масового періодичного художнього видання, орієнтований на певний вік читача, його життєвий досвід і своєрідне сприйняття. Діти дошкільного віку – найбільш вразлива у всіх планах соціальна група, тому кожне видання для цієї аудиторії повинне відповідати певним вимогам. Але на сучасному українському ринку дитячих журналів спостерігається значна кількість неякісних з точки зору оформлення видань. Це відбувається тому, що видавці не володіють повною мірою специфічними знаннями та навичками з вибору та поєднання візуально-естетичних, розмірних та поліграфічних параметрів оформлення. Особлива увага повинна приділятися вимогам технічного характеру, що регулюються законодавством, стандартами тощо [1].

У сфері забезпечення якості видавничої продукції назріла необхідність чіткого визначення та структурування відповідних вимог та рекомендацій. Існуючі регламенти сучасних видавництв і друкарень не дають необхідної інформації для оформлення дитячих журналів. Таким чином, розробка інформаційної підтримки вибору художнього оформлення журналів для дітей дошкільного віку, яка базується на діючих законодавчих вимогах та враховує вікові особливості розвитку даної цільової аудиторії, є актуальною.

Досліджено існуючі засоби інформаційної підтримки вибору художнього оформлення дитячих журналів, визначено вимоги та рекоменда-

ції до основних елементів художнього оформлення згідно з діючими нормативними документами, гігієнічними вимогами та особливостями розвитку дітей дошкільного віку. Створюючи дитячий журнал, видавці повинні вибрати певні параметри цих елементів та скласти їх воєдино так, щоб сукупність цих елементів утворила цілісну, вірно та логічно побудовану, естетично привабливу систему.

Обробка та аналіз представницької вибірки даних з 32 журналів для дошкільнят, що видаються у країнах СНД, виявлення та формалізація ряду ознак дозволила сформувану групи журналів за типами художнього оформлення з метою упорядкування та полегшення вибору елементів.

Виявлено перелік з 27 основних елементів, параметрів та прийомів для аналізу, наприклад, зручність формату (з точки зору дитячого сприйняття); наявність титульного комплексу; наявність пояснюючих комплексів (зміст, анот, врізка, цитата тощо); візуальний зв'язок розворотів і т.п. Представлений перелік тим чи іншим чином формує художнє сприйняття читача кожного видання, проявляє його образ, обличчя.

Аналізуючи отримані дані, було виявлено, що дитячі журнали з точки зору художнього оформлення є дуже різними за складністю та насиченістю конструювання [2]. Це можна розглядати як з комерційних, так і оформлювальних позицій. Оформлення видань, які себе «не нав'язують», можна назвати «прозорим» дизайном. Їх мета – звести до мінімуму зусилля дитини при читанні.

Інший підхід, навпаки, покликаний створювати настрій. Сторінкам таких видань властива строкатість та експресивність.

Наведені елементи згруповано за функціями, що вони виконують – насиченість художнього оформлення, залучення уваги, навігація, створення єдиного стилю. За допомогою кластерного аналізу розроблено класифікацію дитячих журналів за типом дизайну та художнього оформлення. Журнали, які представляють отримані групи, суттєво відрізняються за насиченістю художнього виконання, тобто наявністю тих чи інших елементів та прийомів з поданого переліку. Розроблена класифікація буде корисною для художніх редакторів та дизайнерів, полегшить вибір та упорядкування елементів художнього оформлення.

Аналіз дитячих журналів, що популярні на українському ринку, підтвердив актуальність розробки. На сьогоднішній момент існує необхідність створення інформаційної системи з переліком вимог технічного характеру та рекомендацій спеціалістів у даній області, передбачається наявність візуального ряду – прикладів, взятих з існуючих видань.

Список літератури

1. Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей: ДСанПіН 5.5.6-138-2007 – [від 10-02-2007] – К. : Держстандарт України, 2007. – С. 19.

2. Давидченко Т. С. Типологічна класифікація дитячих періодичних видань в Україні / Т. С. Давидченко // Наукові записки Інституту журналістики. – 2008. – Т. 30 (січень-березень). – С. 116 – 120.